

ANTISZEMITA
GYŰLÖLET-BŰNCSELEKMÉNYEK
ÉS INCIDENSEK

HAVI ÖSSZEFOGLALÓ

2021. JANUÁR

TETT ÉS VÉDELEM
LIGA

TARTALOMJEGYZÉK

Vezetői összefoglaló	3
A Tett és Védelem Liga	4
A jelentésről	5
Módszertan	7
Antiszemita gyűlöletcselekmények – 2021. január	10
Fenyegetés	10
Gyűlöletbeszéd	10
További gyűlöletcselekmények	13
Közösségi hírek, reakciók	14
Hivatalos és civil reakciók	16
Hírek és vélemények a magyarországi antiszemitizmusról	17
Egyéb hírek	19
A Tett és Védelem Alapítvány hivatalos eljárásban kezdeményezett ügyei	23
A hónap krónikája	24
Kapcsolat és támogatás	25
Felhasznált irodalom	25
Impresszum	26

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

Az antiszemitizmus elleni küzdelem jelentős része az antiszemita incidensek előfordulásának nyomon követése. A Tett és Védelem Liga egyik célja, hogy a társadalom szélesebb köreiben felhívja a figyelmet az antiszemitizmusra. Ennek elsődleges eszköze a közéletben előforduló gyűlölet-bűncselekményekkel kapcsolatos folyamatos és szakmailag megalapozott monitoringtevékenység. Az antiszemita incidensekre és egyéb gyűlöletcselekményekre vonatkozó információk gyűjtése és elemzése hiányában sem a zsidó közösségek, sem az egyének számára nem lehet valós védelmet biztosítani. Az adatgyűjtés eredményét a Tett és Védelem Liga havi rendszerességgel közzéteszi havi jelentések formájában, az egyes országokra/régiókra vonatkozó megállapítások összefoglalóját pedig éves jelentésben publikálja.

A jelentések kétféle cselekménnyel foglalkoznak: antiszemita gyűlölet-bűncselekményekkel és gyűlölet motiválta incidensekkel. A jelentések mindkét cselekményt összefoglalóan 'gyűlöletcselekményeknek' nevezik.

Az antiszemita gyűlölet-bűncselekmények és az egyéb típusú gyűlölet-bűncselekmények közötti fő különbség az antiszemita motiváció megléte. Az egyes országok eltérő törvényei és jogszabályi alkalmazásai következtében változó, hogy a büntetőjog szerint mely antiszemita incidensek számítanak bűncselekménynek. Előfordulnak olyan gyűlölet motiválta cselekmények is, amelyek ugyan felzaklatják a zsidó közösséget, mégsem tekinthetőek bűncselekménynek, például a szólásszabadság égisze alatt. Az általános áttekintés megszerzése és az időbeli változások vizsgálata érdekében a Tett és Védelem Liga szerint mindkét típusú cselekmény dokumentálására szükség van.

A minél szélesebb körű monitorozás érdekében a Tett és Védelem Liga többféle forrást alkalmaz. Az események regisztrálásán kívül, az egyes incidensek különböző jellemzőit is számba vesszük. A dokumentálás során rögzítjük a cselekmények helyszínére, elkövetőjére (amennyiben ismert), célpontjára és (esetleges) következményeire vonatkozó adatokat, valamint megkülönböztetjük egymástól az eltérő cselekménytípusokat.

Ebben a hónapban Alapítványunk négy antiszemita gyűlöletcselekményt azonosított, melyből egy eset a fenyegetés, három pedig a gyűlöletbeszéd kategóriájába tartozott. Az első eset egy antiszemita fenyegetés volt az Instagramon. A gyűlöletbeszéd kategóriájában az egyik esetben egy antiszemita képet osztottak meg a Facebookon, a másik esetben szintén a Facebookon „judapestezett” egy békési képviselő, a Mi Hazánk Mozgalom tagja, a harmadik esetben a YouTube-on uszított ugyanennek a pártnak az elnöke Toroczka László

a magyarországi „zsidó mészárszék” (kóser vágóhíd) ellen.

A További gyűlöletcselekmények kategóriájába ebben a hónapban nem került hír. Ebbe a fejezetbe kerülnek azon hírek, események melyek bár gyűlöletcselekmények, az időpontjuk ismeretlen, vagy jelenték-

telenségük illetve az antiszemita szándék egyértelműségének hiánya miatt nem képezik részét a statisztikának.

Alapítványunk ebben a hónapban új eljárást nem kezdeményezett és a korábbi eljárásainkkal kapcsolatban sem történt előrelépés.

A TETT ÉS VÉDELEM LIGA

Az elmúlt évtizedben erősödött az antiszemitizmus Európában. Az Európai Unió Alapjogi Ügynökségének (FRA)¹ felmérései és a Rágalmazásellenes Liga (ADL) Global 100² tanulmányai jól mutatják az antiszemitizmus széles spektrumát és időbeli változásait.

Az antiszemita incidensek az események tartalmát, megnyilvánulási módját és elkövetőit tekintve meglehetősen különböznek egymástól a monitorozott országokban. A modern antiszemitizmus leginkább az iszlámizmushoz és a szélsőséges jobb-, illetve baloldali csoportokhoz köthető. Iszlámista megnyilvánulások leggyakrabban Nyugat-Európa azon országaiban fordulnak elő, ahol nagyobb számú muszlim lakosság él, míg Kelet- és Közép-Európában ritkaságnak számítanak. A szélsőbaloldali antiszemitizmus Nyugat-Európában gyakran az anticionizmus álcája mögé bújlik, és rendszerint a közel-keleti

konfliktushoz köthető. Kelet- és Közép-Európában a jobboldal zsidókkal szembeni előítéletességének van hagyománya, és nem csupán a fasizmushoz és a náciizmushoz köthető, hanem időnként populista-nacionalista csoportok köreiből is megjelenik. Az elmúlt évtizedben számos országban érezte magát egyre nagyobb veszélyben a zsidó közösség. A veszélyérzet nem csak a zsidók és zsidó intézmények ellen irányuló fizikai támadások terjedése miatt növekszik, hanem az egyre terjedő összeesküvés elméletek, a gyűlölet online megnyilvánulásai és az olyan politikai kampányok miatt is, amelyek be kívánják tiltani például a brit milá szertartást és a kóser étkezést.

Az antiszemitizmus elleni harc egyre sürgetőbb probléma Európában. A Tett és Védelem Liga azért jött létre, hogy felfedje a modernkori antiszemitizmus mozgatórugóit és hatékony védelmet biztosítson ellene.

¹ Az EU alapjogi ügynöksége: „antiszemitizmus – az európai unióban 2008 és 2018 között rendelkezésre álló adatok áttekintése”
² [HTTPS://GLOBAL100.ADL.ORG](https://global100.adl.org)

A JELENTÉSRŐL

Az antiszemitizmus általános megítélése és kezelése sokszor szélsőséges. Egyrészt hallani olyan hangokat, amelyek lekicsinylik az ilyen cselekmények, megnyilvánulások súlyát. Az is előfordulhat azonban, hogy egy-egy kirívó eset kapcsán az a kép alakul ki, hogy ezek az esetek elárasztják a közéletet. A valós problémák kezelésének elengedhetetlen feltétele a tényleges helyzet megismerése, amelynek egyik eszköze az antiszemita gyűlölet-bűncselekmények és incidensek³ monitorozása.

A Tett és Védelem Liga 2019-től kezdve Európa 7 országában folytat monitoringtevékenységet. Első lépésként jelenleg Ausztriában, Csehországban, Norvégiában, Lengyelországban, Romániában, Szlovákiában és Svédországban gyűjtünk adatokat, később további országokra is ki fogjuk terjeszteni tevékenységünket. Az antiszemitizmus monitorozását illetően az országoknak megvannak a maguk sajátosságai, melyek között meglehetősen nagy különbségek fedezhetők fel. Bizonyos országokban több olyan szervezet is működik, amely a Tett és Védelem Ligához hasonló céllal rendelkezik, míg máshol elhanyagolható mértékű vagy egyáltalán nincsen hasonló tevékenység. A Tett és Védelem Liga semmi esetre sem szeretne a meglévő szervezetek helyébe lépni, információcserére törekszünk és együttműködéseket szeretnénk létrehozni.

A havi jelentéseken túl, az incidensek részletes elemzését ismertető éves összefoglaló jelentéseket is készítünk. A jelentéseket angol nyelven, illetve a legtöbb esetben a helyi nyelven is közzétesszük.

A gyűlölet-bűncselekmények elleni küzdelem kiemelt fontossággal bír, mivel ezek eltérnek más bűncselekménytípusoktól. Ezek a bűncselekmények és incidensek egyfajta üzenetnek tekinthetők, nem csak az adott áldozatra, hanem egy nagyobb közösség felé irányulnak. Az antiszemitizmus és az egyéb gyűlölet-bűncselekmények tehát nem csak egy adott személyt, hanem az egész társ-

adalom szerkezetét támadják. Ez természetesen nem csökkenti az áldozatok által átélt fájdalmat és lelki traumát. Ezen bűncselekmények gyakran nem csak az áldozatokra vagy a tulajdonukra jelentenek veszélyt, de gyakran az áldozat önbecsülése és méltósága is csorbát szenved. Az incidensek azt érzékeltetik, hogy az áldozat nem egyenrangú tagja vagy egyáltalán nem is tagja a társadalomnak. Mivel a gyűlölet-bűncselekmények általánosságban az áldozat valamely (vélt vagy valós) megváltoztathatatlan tulajdonsága ellen irányulnak, az áldozat szinte védtelen. Az áldozatok sokszor félnek, hogy hasonló vagy még rosszabb atrocitások érik majd őket, ha azonosítják az elkövetőket az illetékes hatóságnál. Az incidensek nem megfelelő kezelése könnyen vezethet másodlagos viktimizációhoz, amikor az áldozat elhiszi, hogy ő a hibás, amiért például nem volt elég elővigyázatos, stb. Ezek a típusú bűncselekmények, mint már említettük, egy egész közösséget érintenek. Áldozatai sokszor felelősek, mivel számos esetben a támadás nem egy bizonyos személyre irányul, hanem bárkire, aki az adott megtámadott csoport tagja. Ez azt jelenti, hogy a megtámadott csoport minden tagja potenciális áldozattá válik és félhet, hogy a jövőben ő maga is ilyen előítélet motiválta bűncselekmény célpontja lesz. Ez különösen igaz azokra a csoportokra, amelyek hosszú idő óta ki vannak téve az előítéletességnek. Annak hosszas bizonyítása szükségtelen, hogy a zsidóság ebbe a körbe tartozik. Ezen cselekmények sértik azt a normát, miszerint a társadalom tagjai egyenlők. Az ilyen incidensek nem megfelelő kezelése az egész társadalomra nézve súlyos következményekkel járhat, hiszen egyrészt felbátorítja az elkövetőket, hogy hasonló cselekményeket kövessenek el, másrészt az egész társadalom összetartó erejét csökkenti⁴.

Nem túlzás azt állítani, hogy kevesebb gyűlölet-bűncselekményt jelentenek és dokumentálnak, mint amennyi valójában

³ Részletekért lásd a *Műdszerian* fejezetet.

⁴ Levin és McDevitt 1999, 92-93; OSCE/ODIHR 2009a, 19-21; OSCE/ODIHR 2009b, 17-18; Perry 2001, 10).

történik. Az elkövetett és a bejelentett bűncselekmények számában való országokbeli eltérés nem feltétlenül köthető a zsidók számához. A kevesebb bejelentett cselekmény egyik oka, hogy az áldozatok sokszor nem jelentik az eseteket a rendőrségen vagy az illetékes hatóságnál. Ennek több magyarázata lehet. Sokan nem bíznak abban, hogy a hatóságok megfelelően kezelik az eseteket, akár felkészületlenség, akár előítéletesség okán. Bizonyosan sok áldozat van továbbá, aki nem ismeri a vonatkozó jogszabályokat vagy nem tudja hova fordulhatna segítségért. Az áldozatok tarthatnak attól, hogy védett tulajdonságuk kiderül és a bejelentés miatt még többet fognak szenvedni, illetve azt is feltételezhetik, hogy a hatóságok nem

tudják majd bizonyítani a gyűlöletmotivációt, így a bejelentés hiábavaló.

A civil szervezetek segíthetnek ezen problémák orvoslásában, együttműködhetnek a rendőrséggel és az illetékes hatóságokkal, valamint egyfajta közvetítő szerepet is betölthetnek az áldozat és a hatóság között. A civil szervezetek által készített jelentések alkalmasak lehetnek arra, hogy felhívják a hivatalos szervek figyelmét a gyűlölet motiválta bűncselekményekre és az összegyűjtött adatok alapján hosszú távú trendeket rajzoljanak fel. A civil szervezetek segíthetnek egy-egy eset jogi útra terelésében, jogi védelmet nyújthatnak az áldozatoknak, és egyéb módon segíthetik őket.

MÓDSZERTAN

A jelentések kétféle cselekménnyel foglalkoznak: gyűlölet-bűncselekményekkel és gyűlölet motíválta incidensekkel, melyeket az EBESZ a következőképpen definiál⁵ (OSCE/ODIHR 2009b, 15–16):

- gyűlölet-bűncselekmény: olyan a büntetőjog szerinti bűncselekmény, amelyet emberek bizonyos csoportjaival szembeni előítélet motívál⁶
- gyűlölet motíválta incidens: olyan cselekmény, amely szintén az emberek bizonyos csoportjaival szembeni előítéleten alapul, de nem éri el a bűncselekmények szintjét

Az egyes gyűlölet-bűncselekmények kiemelt jelentőségét mutatja, hogy számos ország büntető törvénykönyve elkülönülten foglalkozik ezekkel az esetekkel. Habár az antiszemitizmusnak létezik egy széles körben elfogadott meghatározása (lásd IHRA 2017), a gyűlölet-bűncselekményekre vonatkozóan jelenleg nincs egy következetes definíció a Tett és Védelem Liga által monitorozott országokban.

A jogi következmények is eltérőek az egyes országokban, így előfordulhat, hogy ami bűncselekménynek számít az egyik országban, nem törvényellenes egy másikban. Egyértelmű példa erre az ún. holokauszttagadás, amely Magyarországon például jogellenes, míg a Tett és Védelem Liga által monitorozott számos másik országban nem törvénysértő. A Tett és Védelem Liga adatgyűjtése meglehetősen széleskörű, igyekszünk minden esetről beszámolni jelentéseinkben, ugyanakkor előfordulhat, hogy egymáshoz hasonló eseteket bizonyos országokban bűncselekményként, míg máshol „csak” incidensként tartunk nyilván. Mindig az adott ország büntető törvénykönyve szerinti meghatározást vesszük alapul. Úgy véljük, hogy e különbségek okozta problémák idővel csökkenni fognak, ahogy egységes meghatározásokat

és jogszabályi rendelkezéseket fogadnak el az Európai Unióban.

Jelentéseinkben részletesen ismertetjük a gyűlölet motíválta incidenseket és bemutatjuk, hogyan igyekszünk kezelni a problémákat. Jelentéseink nemzetközi és független monitorozásokon, helyi tudósítóktól szerzett információkon, valamint azonos vagy hasonló ügyekkel foglalkozó szervezetek gyűjtötte adatokon alapulnak.

A havi jelentések a lehető legtágabb értelemben veszik számba az antiszemitizmus motíválta gyűlölet-bűncselekményeket és gyűlöletincidenseket, bemutatva azok elkövetőit, célpontját, módszereit és üzenetét. A célpont lehet személy, csoport, rendezvény, épület, emlékmű vagy egyéb tulajdon. Fontos azonban, hogy az antiszemita motivációt meg lehet állapítani, azaz, hogy az elkövető a zsidósághoz való tartozás vagy annak feltételezése miatt választotta az adott célpontot. Ilyen módon lényegtelen, hogy a feltevés valós-e: a zsidósághoz való vélt tartozás is elegendő.

A monitorozás során gyűlöletcselekménynek tekintünk minden esetet, amely a gyűlölet-bűncselekmény kategóriájába tartozik. Ezek lehetnek az adott ország büntető törvénykönyve által nevesített bűncselekmények (például közösség tagja elleni erőszak, közösség elleni uszítás, nemzetiszocialista rendszer bűneinek tagadása, önkényuralmi jelképek használata), azonban a büntető törvénykönyvben szereplő egyéb tettek is, ha az előítéletes motiváció bizonyítható.

A gyűlöletcselekmények azonosításakor különböző, a monitorozás során rögzített indikátorok⁷ vizsgálata alapján döntünk arról, hogy az adott tettek lehetett-e antiszemitizmus a motivációja.

Az antiszemita gyűlöletcselekmények minél szélesebb körű monitorozásához sokféle forrás együttes használatára van szükség. A média figyelésén és helyi tudósítók beszámolóin túl, a Tett és Védelem Liga az

5 A gyűlölet-bűncselekmények tudományos meghatározása rendkívül ellentmondásos és szerteágazó. (Erről bővebben lásd Chakraborti és Garland 2009, 4–7). Ezek a definíciók fontos adalékként szolgálhatnak a bűncselekmények megértéséhez, a gyakorlati munkában azonban nehezen használhatóak. Ez tette szükségessé egyszerűbb, gyakorlatiasabb meghatározások kialakítását.

6 Ez alapján például a gyűlöletbeszédet az EBESZ nem tekinti gyűlölet-bűncselekménynek, mivel az adott viselkedés az előítéletes motiváció nélkül már nem lenne bűncselekmény (OSCE/ODIHR 2009a, 24). Ennek általunk való kezelését lásd később.

7 Ezeket a *Módszertan* részben ismertetjük.

áldozatok bejelentéseire támaszkodik. Magyarországon 24 órás forródrót működik, amely megkönnyíti a bejelentést. Célunk, hogy más országokban is létrehozzunk hasonló szolgáltatást, hogy a helyi nyelveken lehessen bejelentéseket tenni. Ezen kívül lehetőség van névtelen online bejelentésre is, ennek különösen nagy jelentősége lesz a beszámolóink szempontjából. Ha az áldozat nem tud vagy nem szeretne bejelentést tenni, a Tett és Védelem Liga közvetítő révén tudja támogatni az áldozatot a folyamatban. Közvetítő lehet az áldozat családtagja, ismerőse, az incidens tanúja vagy egy másik civil szervezet.

A Tett és Védelem Liga deklarált célja, hogy szoros kapcsolatban álljon a hatóságokkal, mivel bizonyos országokban az incidensek áldozatai vagy tanúi először a hatóságokat értesítik.

Fontos információforrást jelentenek a különböző médiumok: televízió, rádió, valamint a sajtó nyomtatott és internetes változata. A jelentések lényeges részét képezi a mostanában egyre nagyobb fenyegetettséget jelentő úgynevezett virtuális gyűlölet monitorozása.

A közbeszédet szakértői csoport monitorozza. Célunk, hogy a média egyre növekvő szeletét folyamatos megfigyelés alatt tarthassuk. A monitorozás kiterjed nagyjából az összes fogható tévé- és rádióadóra, minden nagyobb példányszámú nyomtatott sajtótermékre, valamint az online hírportálokra, a közösségi oldalakra és a szélsőséges, gyűlöletkeltő honlapokra is. A monitorozás folyamata rendszeresen és következetesen, pontosan kidolgozott szabványok alapján történik.

A monitorozott gyűlöletesemények között vannak olyanok, amelyeket a statisztika részének tekintünk, vannak azonban olyan incidensek is, amelyeket rögzítünk, de a havi statisztikába nem számítunk bele.⁸

Gyűlöletesemények, amelyek beleszámítanak a statisztikába:

- csak a monitorozott országban történt

gyűlöletesemények; nem számít, hogy az áldozat az adott ország állampolgára vagy sem

- minden cselekedet, incidens, atrocitás, amely zsidó személyek, szervezetek vagy tulajdon ellen irányul és ahol bizonyítható az antiszemita szándék vagy tartalom, vagy ha a támadás azért történt, mert az áldozat zsidó vagy azt gondolták róla, hogy zsidó
- bármilyen zsidó intézmény vagy épület tudatos és indokolatlan megrongálása (akkor is, ha a rongáláshoz nem társul további antiszemita üzenet [például egy zsinagóga ablakát bedobják kővel])
- a Tett és Védelem Ligának bejelentett antiszemita kommentek blogokon, fórumokon, közösségi oldalakon
- antiszemita és neonáci anyagok eljuttatása egyes zsidó személyekhez, szervezetekhez, intézményekhez
- antiszemita és neonáci anyagok kihelyezése zsidó személyek tulajdonához, zsidó szervezetekhez, intézményekhez
- Izraellel és a cionizmussal kapcsolatos kritikák, ha túlmennek a politikai közlésen és a hagyományos zsidóellenes sztereotípiák előhívását szolgálják
- események, melyek alkalmasak arra, hogy zsidókban félelmet keltsenek.

Gyűlöletesemények, amelyek nem számítanak bele a statisztikába⁹:

- az adott monitorozott országhoz és az ország zsidóságához köthető antiszemita gyűlöletesemények, amelyek valamilyen oknál fogva nem tartoznak a statisztikába (például nem az adott országban történtek, nem bizonyítható az antiszemita szándék, nem világosak az eset körülményei)
- gyűlöletkifejezések, amelyek rendszeresen megjelennek honlapokon, kommentekben és online fórumokon, de amelyekről nem érkezett bejelentés a Tett és Védelem Ligához
- egyéb hírek, amelyek csak közvetetten kapcsolódnak az antiszemitizmushoz.

⁸ A kritériumok kialakításakor felhasználtuk a következőket: ADL 2012, CST 2013

⁹ A statisztikába nem számító gyűlöletesemények leírását módosítottuk; a jelenlegi leírások eltérnek a 2013-ban használt meghatározásoktól.

A regisztrált cselekmények több jellemzőjét is rögzítjük. Fentebb említettük a különböző indikátorokat, amelyek segítenek eldönteni, hogy az adott incidens elkövetését előítélet motiválta-e vagy sem.

Ezek az indikátorok az elkövető különböző jellemzőire, az áldozatra vonatkozó adatokra, az incidens helyszínére és időpontjára vonatkoznak. Az adatgyűjtés során ezeket rögzítjük. Ezen kívül vizsgáljuk és szintén lejegyezzük, hogy az adott cselekménynek voltak-e és ha igen, milyen – akár jogi – következményei.

A cselekmények regisztrálása mellett fontos azok kvalitatív különbségeit is rögzítenünk. Az esetek tipizálását kétféle módon végezzük. Az egyik kategóriarendszer szerint a következő típusokat különböztetjük meg: közösség elleni uszítás, közösség tagja elleni erőszak, önkényuralmi jelkép használata és holokauszttagadás.

A másik csoportosításkor a *Nézzünk szembe a tényekkel!* című útmutató ajánlása alapján a következő hétféle cselekménytípust különböztetjük meg¹⁰:

- Emberölés: halált okozó, személy elleni támadás
- Súlyos fizikai erőszak
 - személy elleni támadás, amely súlyos testi sértést okozhat
 - fegyverrel vagy más, sérülés okozására alkalmas eszközzel elkövetett támadás
 - tulajdon elleni támadás, amely során az ingatlanban tartózkodó emberek élete veszélybe kerül
 - bombák és levélbombák
 - emberrablás
- Támadás
 - személy elleni fizikai támadás, amely nem életveszélyes és nem súlyos
 - az áldozat védekezése vagy menekülése következtében sikertelen támadási kísérlet
 - emberek tárgyakkal való megdobálása, azt az esetet is beleértve, amikor a dobás célt téveszt

- Rongálás
 - tulajdon elleni fizikai támadás, amely nem okoz életveszélyt
 - tulajdon meggyalázása
 - gyújtogatás, amely nem okoz életveszélyt, sikertelen gyújtogatási kísérlet
- Fenygetés
 - egyértelmű és konkrét szóbeli vagy írásos fenyegetés
 - „bombatámadás”, amelyről később kiderül, hogy csupán meglepetés volt
 - zaklatás
 - rágalmozás
- Gyűlöletbeszéd
 - nyilvános gyűlöletbeszéd
 - virtuális gyűlöletbeszéd
 - sértő magatartás
 - egynél több címzettnek elküldött sértő írás
 - gyűlöltbeszéd az irodalomban és a zenében
- Diszkriminációs esetek

Elsődleges fontosságúnak tartjuk a gyűlöletcselekmények kontextusba helyezését is. Ezek az incidensek ugyanis nem légtüres térben léteznek és egyáltalán nem függetlenek attól a társadalmi és kulturális környezettől, amelyben történnek. Lényeges ezen cselekmények dinamikája is: sokszor inkább folyamatokról, mintsem különálló eseményekről van szó (Perry 2001, 8). A statisztikai adatokon kívül rövid leírásokat is közlünk az egyes esetekről, ami segít a cselekményt körülvevő környezet megértésében.¹¹ Az idősoros adatok elemzésekor pedig gondot fordítunk az események dinamikájának bemutatására.

¹⁰ CEJI 2012, 10–12

¹¹ Éppen az ilyen leírásokat tartja Perry (2001, 18) a Rágalmazásellenes Liga (ADL) jelentések egyik legnagyobb pozitívumának.

ANTISZEMITA GYŰLÖLETCELEKMÉNYEK – 2021. JANUÁR

A Tett és Védelem Alapítvány januári monitoringtevékenysége során négy antiszemita gyűlöletcselekményt azonosított, melyek közül egy a fenyegetés, három a gyűlöletbeszéd kategóriájába tartozott.

FENYEGETÉS

Antiszemita fenyegetés az Instagramon
Forrás: instagram.com

2021. január 7. Alapítványunkhoz január hó elején érkezett egy bejelentés, miszerint egy hazánkban, a cserediákprogram keretében tanuló izraeli fiatal a származása miatt megfenyegettek.

Az izraeli diák kitett egy 'sztorit' az Instagramra, vagyis az alvó kutyájáról tett fel egy fotót. Erre jött egy angol nyelvű válasz (ld. a képeken) egy Yovanna Schmidt nevű (álnevű?) felhasználótól, akinek profilképén a koronás magyar címer látható.

A képhez írt hozzászólásban az izraeli diákat lezsidozzák, becsmérlik, hazaküldik Izraelbe és a végén 1944-gyel fenyegetik meg. (Mint ismeretes 1944-ben volt a magyarországi zsidóság tömeges deportálásának kezdete, a náci Németország ekkor szállta meg Magyarországot és segítette hatalomra a nyilasokat.)

„Hé zsidó kurva, eljött az idő, hogy hazamenj a szaros Izraelbe.... Magyarország nem a zsidóké, hanem a magyaroké... mi több mint barátságosak vagyunk a vendégeinkkel, de te ne próbálj meg itt maradni!! – ne felejtsd el 1944-et.”

A bejelentést követően a Tett és Védelem Alapítvány azonnal megkezdte az ügy kivizsgálását.

GYŰLÖLETBESZÉD

Antiszemita képmegosztás a Facebookon
Forrás: facebook.com

2021. január 8. Alapítványunkhoz, a Tett és Védelem Alapítványhoz bejelentés érkezett, hogy egy Facebook-felhasználó, J. T. antiszemita képet posztolt az oldalán.

A fotón a nácinak montírozott Mark Zuckerberg látható Hitler-bajusszal és SS-egyenruhában, a piros náci karszalagon a horogkereszt helyett a Facebook logójával. Valószínűleg azért készült a kép, mert a Facebook, elnöksége hátralevő idejére letiltotta Donald Trumpot.

A képet J. T. egyik ismerőse, I. D. is megosztotta.

A gyűlöletkeltésre alkalmas fotót többen (többször is), köztük Alapítványunk is bejelentette a Facebooknak, de a közösségi oldal nem törölte azt és nem lépett fel a közvétevé ellen. Indoklásuk szerint:

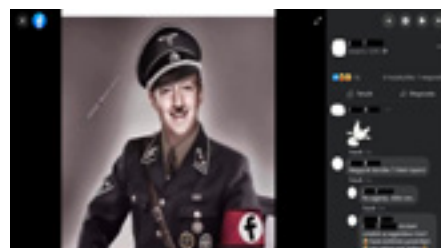
„Ismét megvizsgáltuk a bejegyzést, és megbizonyosodtunk arról, hogy nem sérti a közösségi alapelveinket, így a gyűlöletbeszédre vonatkozó alapelveinket sem.”

A kép a mai napig fent van az oldalon.

Facebookon "judapestezett" a Mi Hazánk Mozgalom békési képviselője

Forrás: beol.hu, tev.hu

2021. január 26-29. A Facebookon nyilvánosan közzétett bejegyzésében zsidózott a Mi Hazánk békési képviselője Földesi Mihály – írta meg a *Beol.hu*. (A politikai párttól nem áll távol a zsidó közösséggel szembeni gyűlöletbeszéd gyakori használata,

forrás: facebook.com

tevékenységüket kiemelt figyelemmel követi Alapítványunk.)

forrás: beol.hu/Facebook

Földesi Mihály, aki megyei képviselő is, a holokauszt nemzetközi emléknapja előtt zsidóellenes tartalmú nyilvános bejegyzést tett közé. Földesi Mihály az említett posztban városi intézményvezetők ki nevezését bírálta. Írásában ugyanakkor olyan kifejezéseket használt mind Zsidesz és Judapest.

A Fidesz-KDNP békési képviselőcsoportja és helyi szervezete, a Fidelitas helyi szervezete, a Békési Kisgazdakör, a Keresztény Értelmiségiek Szövetsége, valamint a Jobboldali Összefogás Békésért Polgári Kör közös közleményben reagált Földesi szavaira, megdöbbenésüknek adva hangot a holokauszt nemzetközi emléknapja előtt közzétett zsidóellenes tartalmú nyilvános bejegyzés miatt. A jobboldali szervezetek a közéletből való távozásra szólították fel azokat a politikusokat, akik más népcsoportok elleni gyűlöletkeltésből, faji alapú diszkriminációból kívánnak politikai tőkét kovácsolni, egyben mandátumának visszaadására kérték Földesi Mihályt.

A Mi Hazánk Mozgalom politikusa utóbb módosította az ominózus bejegyzést, eltávolítva a kifogásolt – „Judapest”, „Zsidesz” – kifejezéseket. A Beol hírportál megkeresésére Földesi Mihály úgy reagált, hogy szerinte nem zsidózott, a szövegből pedig mindenki azt ért, amit akar, az átláthatóságot kérte volna számon. Hozzátette: a bejegyzés szövegét azért

javította, mert egy hozzászóló véleménye rádöbbenette, nem mindenki azt értette, amit ki akart fejezni.

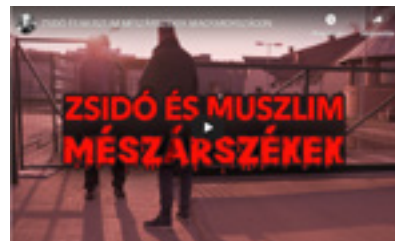
Toroczkai újabb antiszemita uszítása

Forrás: youtube.com, hetek.hu, akikibic.hu, tev.hu

2021. január 31 - február 3. Európai szinten a szélsőjobboldali, és sok esetben antiszemita szervezetek, pártok támogatják a leghangosabban a kóservágás betiltását. Ezt látszik alátámasztani az a 16 perces, „Zsidó és muszlim mészárszékek Magyarországon” címmel, a hónap utolsó napján a YouTube-on közzétett "oknyomozó riport" is, melyben Toroczkai László, a Mi Hazánk párt elnöke arra igyekszik választ találni, hogy a kóser és a halal vágások során mennyire szenvednek az állatok. Erről elsőknek a *Hetek.hu* számolt be, de utána a *Kibic.hu* is foglalkozott az üggyel.

A politikus egy kóser és egy halal vágást végző hazai vágóhidat keresett meg, ám mivel az üzemektől nem kapott választ, belépési és forgatási engedély nélkül látogatott el a telepekre kamerájával, ahol a *Hetek* beszámolója szerint „csodálkozva tapasztalta, hogy a magánterület biztonsági őrei távozásra kérik.”

Az eset előzménye, hogy a közelmúltban jóváhagyta, egy belgiumi precedens után a kóser és halal vágás tilalmát az Európai Bíróság. A bírósági döntés lehetőséget ad a hatóságoknak arra, hogy előírják, hogy az állatok jogainak védelmében csak kábítás után vághatják le őket. Ez azonban nem teszi lehetővé, hogy a zsidók és a muszlimok megfelelően kivéztessék az állatokat és betarthassák a vérevés tilalmára vonatkozó vallási előírásaikat.

forrás: youtube.com

A magyar és nemzetközi zsidó szervezetek is felemelték szavukat a döntés ellen, amelyet kirekesztőnek érznek, hiszen a kóser-ság betartása nélkül nem gyakorolható a zsidó vallás egy adott országban.

A magyar kormány is kiállt a zsidó szervezetek mellett, azonban Toroczkai most az állatok jogaira hivatkozva ellátogatott az EMIH tulajdonában lévő csengelei mészárszékre, valamint egy muszlim vágóhídra is. Mindkét helyen a vezetőkkel akart beszélni, amit előzetes bejelentkezés híján és a járvány miatt nem tudott megtenni, ezért ellenségesnek minősítette a fogadtatást az erről készült videóban, valamint kritizálta a kormányt, amiért kiállt a zsidó szervezetek mellett az ügyben.

Toroczkai szerint azonban Orbán Viktor miniszterelnök nem a vallásszabadságot védi, hanem azért ítélte el a döntést, mert az EMIH tulajdonában lévő Csengelén átadott Európa egyik legnagyobb kóser vágóhídja állami támogatást is kapott. Az üzem a világjárvány alatt is kétszáz ember megélhetését jelenti, és az európai kóser húskészlet mintegy 40%-a innen származik – írja a Hetek.

Alapítványunk, a Tett és Védelem közleményt adott ki az ügyről:

„Az talán még megmosolyogtató lenne, hogy a magyar szélsőjobb emblematikus figurája az Európai Unió álláspontját osztja. Az azonban már a legkevésbé sem, hogy az »állatok jogainak« ürügyén ismét zsidó- és muszlimellenes gyűlöletkeltést folytat. (...)

A Jobbikból 2018-ban kivált Toroczkainak, aki Ásotthalom polgármestere, nem ez volt az első antiszemita botránya. (...) Tavaly márciusban szervezetünk, a TEV is feljelentést tett ellene gyűlöletre uszítás (Btk. 332.§) miatt. A politikus ugyanis egy Horthy Miklósról szóló rendezvényen az ismert neonáci frazeológiát használva, „Magyarország tönkrevetői, a Tanácsköztársaság vezetői, miért voltak szinte kivétel nélkül zsidó származású emberek?” intezte mondandója fő kérdését a közönségének.

Toroczkai ezen akciójával beállt azon nyugat-európai politikai erők fő csapásirányába, melyben az európai kultúra alapszövetét adó értékeket semmibe véve, álságos érvek mentén próbálják az állati jogokat (a körülmetélés kapcsán erőteljes képzavarral az emberi jogokat) a több ezer éves vallási hagyományok fölé emelni, ezzel nyitva utat a tartalom nélküliségből fakadó gyűlöletpolitizálásuk végeláthatatlan folyamatának.” – fejeződik be a TEV közleménye.

TOVÁBBI GYŰLÖLETCELEKMÉNYEK

A Tett és Védelem Alapítvány monitoringtevékenysége során 2021. januárjában nem azonosított olyan esetet, amely bár gyűlöletcselekmény, az időpontja ismeretlen, vagy jelentéktelensége, illetve az antiszemita szándék egyértelműségének hiánya miatt nem képezi részét a statisztikának.

KÖZÖSSÉGI HÍREK, REAKCIÓK

Köves Slomó: Különösen veszélyes a Jobbikkal való összefogás

Forrás: neokohn.hu, magyarnemzet.hu, origo.hu

2021. január 1. Mint, arról Alapítványunk előző, tavaly decemberi jelentésében beszámoltunk a *Neokohn.hu* portál foglalkozott akkor azzal a 8 évvel ezelőtt lezajlott tüntetéssel, amit Gyöngyösi Mártonnak, a Jobbik országgyűlési képviselőjének hírdet 'zsidólistázós' botránya váltott ki.

Mint ismert, Gyöngyösi akkoriban egy később tömegtüntetést kiváltó parlamenti felszólalásában azt szorgalmazta, hogy a kormány mérje fel „az itt élő, és különösen a magyar országgyűlésben és a magyar kormányban hány olyan zsidó származású ember van, aki bizonyos nemzetbiztonsági kockázatot jelent Magyarországnak.”

A tüntetés nyolcadik évfordulójának apropóján a *Neokohn.hu* megkereste az akkor felszólaló Mesterházy Attilát, aki abban az időben az MSZP elnöke volt, valamint magát Gyöngyösi Márton is. Mesterházy lényegében azzal magyarázta a Jobbik politikai karanténból való kikerülését, és a baloldali közösségbe való teljes befogadását, hogy a párt szerinte már megváltozott. Gyöngyösi Márton pedig továbbra is azzal védekezett, hogy szavait kiragadták a kontextusból.

Ezen nyilatkozatok után a *Magyar Nemzet* megkérdezte Köves Slomót, az Egységes Magyarországi Izraelita Hitközség (EMIH) vezető rabbiját, a Tett és Védelem Alapítvány alapítóját, hogy elfogadhatónak tarja-e a szocialista és a jobbikos politikus mostani magyarázatait.

Köves Slomó erre így válaszolt:

„A párt kommunikációja az elmúlt években jelentősen megváltozott, de nem lehet elfeledkezni arról, hogy a Jobbik eredendően a rasszizmus, a cigánygyűlölet és antiszemitizmus programjára alapított politikai tömörülés. A

Jobbik brand sokak számára még ma is összekapcsolódik ezekkel az eszmékkel, ami valószínűleg akkor is így lenne, ha a párt nyíltan megtagadta volna saját múltját, de ez az elhatárolódás sem a sza-

vak, sem a tettek szintjén nem volt egyértelmű. Jelentős támogatottsággal rendelkező – és a rasszizmust egyébként elítélő – pártok összefogása, közös fellépése a Jobbikkal azért különösen veszélyes, mert sok szavazó fejében észrevétlenül is legitímálhatja a rasszizmust, azt üzenheti, hogy a hatalom megszerzése érdekében még az antiszemitizmussal is elnézőnek lehet lenni.”

Éles vitát váltott ki Lukácsi Katalin politikus holokausztmegemlékezése

Forrás: facebook.com, vasarnap.hu

2021. január 27-28. A közéleti megnyilvánulásairól elhíresült történész, hitoktató, aktivista a holokauszt nemzetközi emléknapja alkalmából egy saját magáról készített, ruhátlan fotó alatt elmélkedett közösségi oldalán a holokauszt tragédiájával kapcsolatban – írta meg a *Vasárnap.hu*.

Disszonánsra, a kommentek alapján sokak szerint öncélúra, kegyelet-sértőre és a holokauszt-emléknaphoz méltatlanra sikerült Lukácsi Katalin, a Mindenki Magyarországa Mozgalom egyik alapítójának szerdai Facebook-posztja, melyben meztelenül pózol egy fekete-fehér képen – írták.

forrás: magyarnemzet.hu

forrás: facebook.com

A képhez fűzött elmélkedéséből az derül ki: ezzel kíván rávilágítani arra, hogy „Auschwitzban pár kiló hússá, és ledarálandó csonttá vált az ember”.

A portál Megyeri A. Jonatán rabbit, a Neokohn.hu főszerkesztőjét is megkérdezte az ügyről:

Lukácsi Katalin nyilván tudta, hogy megbotránkoztatja az embereket ezzel a nagyon erős „művészi eszközzel”, tehát éppen ez volt a célja, de egyáltalán nem tartom alkalomhoz illőnek a képet. Ismerem Katalint, tudom, hogy a zsidó vallás és a zsidó nép nagy barátja. De ez egy nagyon szerencsétlen módja a téma megközelítésének. Különösen két dolog volt számomra megdöbbentő. Az egyik az a mondata, miszerint „A holokauszt nem a zsidóságról szól, de hívő emberként nem tartom véletlennek, hogy éppen a zsidósággal történt meg”, úgy értelmezhető, hogy szerinte a holokauszt büntetés a zsidók számára az istengyilkosság miatt, vagyis azért, mert megölték a keresztény Megváltót. Ez két évezredes antiszemita toposz. Hozzátette: bizonyára Lukácsi nem ezt akarta

forrás: Lukácsi Katalin Facebook-oldala

mondani, mégis nagyon szerencsétlennek ítéli a megfogalmazást.

Ráadásul annak a szenvedésnek, ami hatmillió emberrel megtörtént, közöttük másfél millió gyerekekkel, semmilyen racionális értelme vagy magyarázata nem lehet! Ugyanis ha valaki racionálisan magyarázza meg ezt a dolgot, azzal önmaga válik nácivá, ahogy erre Elie Wiesel Nobel-díjas író is rámutatott – hívta fel a figyelmet a rabbi.

Katalin gyakorló hívő keresztény, én ortodox zsidó vagyok. Nem tudok és nem is kell azonosulnom vele abban, amit a keresztény Megváltó szenvedéséről írt. De nekem ez a gondolat rendkívül furcsa. A keresztény Megváltó halála és a hatmillió ember halála között semmiféle párhuzamot nem lehet vonni! – szögezte le.

A másik dolog, amin megbotránkoztam, az maga a fotó. Nyilván tudta, hogy megbotránkoztatja az embereket ezzel a nagyon erős „művészi eszközzel”, tehát éppen ez volt a célja, de egyáltalán nem tartom alkalomhoz illőnek a képet – vélekedett a rabbi.

HIVATALOS ÉS CIVIL REAKCIÓK

Meglepő fordulat: újraindul a nyomozás a leányfalui SS-zászló ügyében

Forrás: 444.hu

2021. január 28. A 444.hu értesült arról, hogy a Szentendrei Járási Ügyészség az érintetteknek írt levélben tudatta, hogy felülvizsgálta a Szentendrei Rendőrkapitányság, a nyomozást bűncselekmény hiányában megszüntető korábbi határozatát és további nyomozást rendelt el.

16 forrás: 444.hu

Mint Alapítványunk több jelentéséből (2020. július és szeptember) is ismeretes, tavaly nyáron egy leányfalui házra az ott mulatozó társaság egy náci SS-jelvényvel el-

látott zászlót rakott ki. Ezt egy Leányfalu Duna-parti sétányán sétáló holokauszt túlélő férfi észrevette, lefényképezte, majd rövid szóváltásba is keveredett a házbeliekkel. Elmondása szerint azok bevallották neki, hogy ők náciak és neki pedig úgyis „indul a vonata”. A bejelentés után a helyszínre kiérkező rendőröknek a ház tulajdonosai azt mondták, hogy ők villanszerelők és egy kollégájuk 44. születésnapját ünnepelték és az ő tiszteletére tűztek ki egy villámszerű jelekkel kiírt 44-es számot. Ezt a rendőrök annyira készpénznek vették, hogy: *„bűncselekmény gyanúja nem vetődött fel, büntetőeljárás nem indult.”*

Később mégiscsak indult rendőrségi nyomozás, aminek során a verbálisan inzultált szemtanú is vallomást tett. Ezek után tavaly szeptemberben született meg a rendőrség határozata, melynek lényege, hogy a nyomozást bűncselekmény hiányában megszüntették. A rendőrségi indoklásból: *„Az ott levő személyek nyugodtak voltak, nem adtak arra utaló jelet, hogy egy szélsőséges oldal tagjai lennének.”* *„Hatóságom megvizsgálta a lefoglalt zászlót, ami stilisztikailag nem felel meg*

teljes mértékben az SS-jelképnek, inkább 44-es számot ábrázoló villámjeleknek, mely a lefoglalással érintett személy elmondását támasztja alá.”

Ezzel kapcsolatban akkor Alapítványunk közleményt adott ki:

„Felháborító és cinikus a rendőrség indoklása a leányfalui SS-jelvényvel ellátott zászló ügyében” – címmel. *„Elképzelhető, hogy a rendőrség helyi szervezetének képviselője azzal a minimális tudással sem rendelkezik, hogy meg tudja különböztetni a Schutzstaffel jelvényében szereplő SS betűket két stilizált négyes számtól? Szívesebben feltételezzük a szakszerűtlenséget és járatlanságot, mint azt, hogy a kényelmetlen eljárástól való óztkodása miatt tekintett el a tényektől. A rendőrségi indoklás, miszerint az összegyűvöetelen jelen lévők nyugodtak voltak és »nem adtak arra utaló jelet, hogy egy szélsőséges oldal tagjai lennének«, azon túl, hogy mérhetetlenül cinikus, egyben példátlanul szakszerűtlen is.”* – írtuk.

A Szentendrei Járási Ügyészség indoklása most leegyszerűsítve az, hogy a rendőrség az őket felügyelő ügyészség szerint nem nyomozott megfelelően, így a nyomozás megszüntetéséről szóló döntés is hibás volt. Egy konkrétumot is említenek: a feljelentő fotókat készített a helyszínen, amiket a rendőrök lefoglaltak, majd nem vizsgáltak meg.

A megismert dokumentumok alapján az sem világos, hogy a helyszínre kiszálló rendőrök a születésnapos sztorit hallva egyáltalán ellenőrizték-e, hogy bárki 44 éves-e a társaságban – írja a 444.

Talán nem véletlen, hogy az ügyészség friss levelében ezzel szemben már úgy fogalmaz, ki-jelentő módban, hogy a kiakasztott zászló *„(...) egyezőséget mutat az 1925-ben felállított Schutzstaffel zászlajával.”* – fejezi be a portál.

forrás: 444.hu

HÍREK ÉS VÉLEMÉNYEK

A MAGYARORSZÁGI ANTISZEMITIZMUSRÓL

Szalay-Bobrovniczky Vince: Az antiszemitizmus kérdése a baloldal számára taktikai-politikai kérdéssé silányodott

Forrás: neokohn.hu

2021. január 7. Szalay-Bobrovniczky Vince, a Miniszterelnökség civil és társadalmi kapcsolatokért felelős helyettes államtitkára értékelte a tavalyi évet a *Neokohn* kérésére. (A hosszú interjúból csak a magyarországi antiszemitizmussal foglalkozó részre térünk ki.)

Megyeri A. Jonatán főszerkesztő először a Demeter-ügyről kérdezte a helyettes államtitkárt:

„Ami Demeter Szilárd publikációját illeti, megnyilvánulását sokan antiszemitának látták vagy akarták láttatni, azonban észre kell itt azt venni,

hogy a baloldal ebben az ügyben is kettős mércével mér, hiszen például néhány hónappal ezelőtt a judapestező Bíró László mellett mindannyian kiálltak a baloldalon. Én magam is határozottan kijelentem, hogy Demeter Szilárd nem antiszemita. Azonban az ilyen jellegű történelmi összehasonlításoktól tartózkodni kell. (...) Demeter Szilárd egyébként visszavonta az írását. Maga is azt írta, hogy amit írt, sértheti az áldozatok emlékét.”

A magyarországi zsidók helyzetéről és hazánk és Izrael kapcsolatáról ezt mondta Szalay-Bobrovniczky Vince:

„A magyarországi zsidók ezzel szemben abszolút biztonságban élhetik az életüket, mi erre ügyelünk, ez a feladatunk. A zsidóság nálunk reneszánszát éli és ehhez mi minden segítséget és támogatást megadunk. Tegyük még hozzá azt is, hogy hazánk minden nemzetközi fórumon, így például az ENSZ-ben, de az EU-ban is számos alkalommal a vétőzés eszközén keresz-

tül, rendre kiáll Izrael mellett és ezt Izrael nagyra értékeli. Kijelenthetjük, hogy soha nem volt ilyen jó a két ország kapcsolata.”

Mit emelne ki a 2020-as év legfontosabb eredményeiből és mi az, amit nem sikerült elérni? – kérdezte a főszerkesztő.

„Számos épített örökséggel kapcsolatos tervet sikerült megvalósítani, azonban sok van, amelyeket a vírus miatti kialakult helyzet és anyagi terhek nem tettek lehetővé. Ezeket természetesen később igyekezünk megvalósítani. Jól haladtunk a magyarországi zsidó temetők rekonstrukciójával. (...) Emellett ott vannak a civil ügyek is: számos, a zsidósághoz kötődő civil szervezet támogatása, ilyen például a Tett és Védelem Alapítvány, amely

Szalay-Bobrovniczky Vince - MTI

Európa-szerte hatékonyan monitorozza az antiszemita cselekményeket.”

A politikai részrehajlásról:

„Konkrétan ott van Bíró László jelölésének ügye. A kritika annak kapcsán fogalmazódott meg, hogy a Mazsihisz reakcióját túlságosan puhának és kimértnek tartottuk. Vállalhatatlan, hogy egy nyíltan antiszemita jelölt kerüljön a parlamentbe, ez a mi pártszövetségünkben nem fordulhatna elő.

Demeter Szilárd megnyilvánulása bár messze-messze nem hasonlítható Bíró Lászlóéhoz, mégis lett következménye, írását visszavonta. Az izraeli nagykövet is elmondta, hogy miután Demeter törölte írását, az ügyet lezártak tekintik. A Bíró-ügyben azonban semmi nem történt azon túl, hogy Bíró, hála Istennek, nem jutott be a parlamentbe.

Kérdezem én, miként lehetséges az, hogy Bíróval kapcsolatos kritika azóta sem hallatszik? Ez azért lehet, mert

az antiszemitizmus kérdése a baloldal számára taktikai-politikai kérdéssé silányodott. Ha olyasmit észlelnek a baloldaliak a parlamenti patkó másik oldaláról, ami nekik nem tetszik, akkor brutálisan, néha embertelen módon hallatják hangjukat, azonban amikor ők maguk annál lényegesebben durvát tesznek vagy mondanak vagy tűrnek, még kampányolnak is a jelölt mellett.”

Baranyi Krisztina ügyéről:

„A zsidó szervezetek kiegyensúlyozottan, feszültségsökkenően reagáltak, amivel egyet tudtam érteni. A Mazsihisz is, amelyet korábban ért bíráló a reakciói arányosságait illetően, jól érzékelt a polgármester mondatainak súlyát és épp azt tette szóvá, amit magam is: ilyen szavakkal és ilyen durvasággal politikai szereplő semmilyen vallási-etnikai csoporttal szemben nem szólhat.”

De nem gondolja, hogy a Soros elleni politika felkorbácsolhatja a szunnyadó antiszemita indulatokat?

„Nézze, Magyarországon, és ezt a Tett és Védelem Alapítvány jelentései is jól mutatják, nagyon alacsony az antiszemita indítatású gyűlöletcselekmények száma és azok is jellemzően megmaradnak a verbalitás szintjén. Persze egy eset sem elfogadható, de a hazai antiszemita gyűlöletcselekmények száma töredéke a nyugat-európainak. Nem szeretem az összehasonlításokat, de azért azt látni kell, hogy míg nyugaton zsinagógákba törnek be, rabbikra és általában zsidókra támadnak rá erőszakosan, addig Magyarországon ez nem fordul elő. Ezért is tartjuk aránytalannak a Magyarországgal szembeni, emiatt elmarasztaló bírálókat.”

EGYÉB HÍREK

Antiszemizmus elleni kézikönyvet tett közzé az Európai Bizottság

Forrás: liner.hu, szombat.org

2021. január 11-12. Január 8-án mutatták be az Európai Bizottság megbízásából készült kézikönyvet, amelynek célja, hogy megmutassa, hogyan lehet a Nemzetközi Holokauszt Emlékezési Szövetség (IHRA) antiszemizmus definícióját a gyakorlatban alkalmazni.

forrás: szombat.org

A kézikönyvet a Nemzetközi Holokauszt Megemlékezési Szövetség (IHRA) és az EU német elnöksége tette közzé közösen.

A negyvenöt oldalas kézikönyv különböző európai országokban megsejt zsidóellenes incidensek bemutatása révén ismerteti az IHRA antiszemizmus-

munkadefiníciója gyakorlati alkalmazásának lehetőségeit. Ehhez részletesen elemzi az antiszemita megnyilvánulásokat és bűncselekményeket, továbbá egy sor példát mutat be a meghatározás alkalmazására többek között a bűnüldözés, az igazságszolgáltatás, az oktatás, a sport és a civil társadalom területén.

A kézikönyvben összesen 35 különböző javaslat és taktika található, amelyektől az antiszemizmus visszaszorulását remélik. A taktikák között szerepel többek között a rendvédelem átfogóbb kiképzése, valamint az antiszemita esetek bejelentésének megkönnyítése is. A kézikönyv tartalmaz ezen felül 22 konkrét esetet is tartalmaz, amely rávilágít az Európában továbbra is jelenlévő antiszemizmusra.

A kézikönyvtől azt remélik továbbá, hogy a rendőröknek, ügyészeknek és bírónak is nagyobb segítséget fog nyújtani az antiszemizmus és az antiszemita bűncselekmé-

nyek felismerésében. Ezen felül egy nagyon konkrétan elmagyarázott elhatárolást is tesz a rendes, megalapozott Izrael-kritika, és az esetlegesen sztereotípiákon alapuló Izrael-gúnyolódás között.

A Bizottság még az idén egy átfogó uniós stratégia elfogadását is tervezi az antiszemizmus ellen.

Az Európai Zsidó Kongresszus elnöke, Moshe Kantor üdvözölte a kézikönyv kiadását: *„Ez a dokumentum végre lehetővé teszi az IHRA definíciójának a gyakorlati alkalmazását. Minden egyes példáját Európában valóban megtörtént és dokumentált antiszemita esemény segítségével szemlélteti, így ez sokkal több, mint puszta elmélet.”*

Emléktáblát avattak a Maros utcai nyilas vérengzés áldozatainak emlékére

Forrás: pestbuda.hu, akibic.hu

2021. január 13-15. A Budapest XII. kerületi Maros utcai rendelőintézet, az egykori zsidókórház udvarán emléktáblát avattak az 1945. január 12-én lezajlott nyilas tömegmészárlás évfordulóján.

Aznap a Chevra Kadisa Budai Izraelita Szentegylet Gyógyintézet elnevezésű kórházának 84 betegét, orvosát és ápolóját gyilkolták meg a Maros utca 16. szám alatt a nyilasok. Megkínzásuk után másnap további négy nővert lőttek agyon. Az áldozatokon az sem segített, hogy a kórház vöröskeresztes védlevéllel működött.

A budai zsidó kórház áldozatainak nevét felsoroló emléktáblát a Hegyvidéki és a Budavári önkormányzat egészségügyi szolgálata közösen készítette el.

„Ahol a gyűlölet testet ölt, ott az emberi méltóság megszűnik. Ilyen gyűlölet tölthette el azt a húsz-huszonkét, nyilasokból és köztörvényes bűnözőkből álló csoportot, amelynek tagjai 1945. január 12-én, a Maros utcai zsidókórházban 84 embert kegyetlenül lemészároltak” – mondta Földváry Gergely, a Hegyvidéki Helytörténeti Gyűjtemény szakmai felelőse a megemlékezésen.

forrás: hegyvidek.hu

Az emléktáblát a két kerület polgármestere, V. Naszályi Márta és Pokorni Zoltán közösen avatták fel. „A gyilkosok magyar nyilasok voltak, az áldozataik magyar polgárok”

– olvasható az emléktáblán.

Pokorni Zoltán XII. kerületi polgármester egy évvel ezelőtt a helyszínen tartott megemlékezésen beszélt elcsukló hangon nyilas nagyapjáról, akiről megemlégette, hogy „meghatározó, aktív szerepet vitt” a Maros utcai és a többi városmajori tömeggyilkosságban. Pokorni nagyapjának neve több más nyilas tömeggyilkoséval együtt évekig szerepelt a Maros utcai rendelőtől nem messze található turulszobron. (Erről az ügyről Alapítványunk több jelentésében is beszámolt.)

Jakab Péter a gyűlölködés veszélyeire figyelmetelve emlékezett a budapesti gettó felszabadulására

Forrás: mandiner.hu

2021. január 17. A *Mandiner* figyelt fel rá, hogy Jakab Péter, a Jobbik elnöke a Facebookon posztolt ki egy fotót, amin Terézváros alpolgármesterével, dr. Kerék-Beleznay Zsuzsannával közösen gyújt gyertyát a Budapesti Gettó Emlékfalnál, a gettó felszabadulása 67. évfordulójának emlékére.

A fényképhez írt kísérő szövegben Jakab Péter, többek között ezt írta:

forrás: mandiner.hu

„76 évvel ezelőtt ezen a napon értek véget a megpróbáltatásai annak a több tízezer embernek, akiket a nyilasok és a náci a gettó falai

között zsúfoltak össze borzalmas körülmények között. A gettó felszabadításakor 68 ezer honfitársunk menekült meg a haláltól. Az ő szenvedésükön túl a gettó falainak lebontásakor 3 ezer temetetlen holttest jelezte, milyen kegyetlen pusztításra képes a gyűlölködés és az uszítás.” (A szerkesztő megjegyzése: a posztban egyszer sem szerepel a zsidó szó vagy a zsidó áldozatok kifejezés!)

Érdekesség, – írja a *Mandiner* -- hogy a párt a holokauszthoz, illetve a zsidósághoz való hozzáállása az elmúlt évek során száznyoleven fokos fordulatot vett. 2012-ben a párt jelenlegi európai parlamenti képviselője, Gyöngyösi Márton a kormány zsidó származású tagjait szerette volna listázni. Gyöngyösi az Országgyűlésben azt mondta, „Hogy felmérjük azt, hogy az itt élő, és különösen a magyar országgyűlésben és a magyar kormányban hány olyan zsidó származású ember van, aki bizonyos nemzetbiztonsági kockázatot jelent Magyarország számára. Úgy gondolom, hogy adósai egy ilyen felméréssel Magyarországnak”

2013-ban a Jobbik akkori politikusa, a tavaly kilépett Mirkóczki Ádám azt mondta, hogy „a holokauszt olyan, mint a piros ulti, mindent visz.” A Jobbik másik botrányhőse, a pártból 2020-ban kizárt Kulcsár Gergely 2015-ben a Duna-parti cipőkbe köpött bele, továbbá a holokausztot „kamukausztnak” nevezte.

Az ENSZ főtitkára is a Covid-19 miatti antiszemitizmus növekedéséről beszélt

Forrás: neokohn.hu

2021. január 26. A *Neokohn* a *The Jerusalem Post* cikkét ismerteti.

„A COVID-19 új antiszemitizmus-hullámot váltott ki épp akkor, amikor a neonácizmus és a fehér felsőbbrendűség eleve felívelő ágban volt” – mondta hétfő este Antonio Guterres, az ENSZ főtitkára.

Az antiszemitizmus továbbra is pusztítja világunkat. Szomorú, de nem meglepő, hogy a COVID-19 járvány ennek a

mérgező ideológiának ismételt erősödését váltotta ki” – mondta Guterres, a New York-i Park East zsinagógában a szerdai nemzetközi holokauszt-emléknap alkalmából tartott ünnepségen.

Beszédében Guterres elkeserítő képet festett az antiszemitizmus, az idegengyűlölet, a gyűlöletbeszéd, a fehér felsőbbrendűség, a neonácizmus és a holokauszttagadás erősödéséről.

Guterres elmondta, hogy az amerikai Rágalmazás Elleni Liga (ADL) 2019-ben jegyezte a legmagasabb számú antiszemita eseményt, mióta 1979-ben megkezdte működését.

Minél több időt töltenek az emberek az interneten, annál fogékonyabbak a fehér felsőbbrendűséget hirdető és a neonácik által terjesztett propagandára.

Egyes országokban a neonáci eszmék a közbeszédbe is beszivárogtak, ahogy követőik *„a rendőrségbe és az állambiztonsági szolgálatokba”* – mondta. A főtitkár hozzátette, hogy a COVID-19 járvány okozta károk felmérésének magába kell foglalnia az antiszemitizmus növekedése okozta károkat is.

„Sajnos az antiszemitizmus és idegengyűlölet ellen nincs vakcina. Ám a legjobb fegyverünk továbbra is az igazság” – jelentette ki Guterres, aki szerint azért van szükség együttes fellépésre, hogy *„szövetséget kovácsoljunk a neonácizmus és a fehér felsőbbrendűség növekedése és terjedése ellen, valamint küzdjünk a propaganda és a dezinformáció ellen.”*

Az Európai Unió antiszemitizmus elleni stratégiát készít

Forrás: demokrata.hu

2021. január 26. Az Európai Bizottság az antiszemitizmus elleni küzdelem jegyében és az európai zsidó élet előmozdítása érdekében stratégiát dolgoz ki ebben az évben, ezzel támogatni kívánja az európai uniós tagországok tevékenységét az említett területeken – jelentette be

Ursula von der Leyen, az Európai Bizottság elnöke az auschwitz-birkenauai náci koncentrációs tábor felszabadításának 76. évfordulója alkalmából tartott beszédében.

Az elnök kifejezte aggodalmát az antiszemitizmus globális térnyerése miatt. Mint fogalmazott, a koronavírus-járvány időszaka súlyosbította az összeesküvés-elméletek, a szándékosan meghamisított információk, a holokauszttagadás terjedését a közösségi médiában.

Von der Leyen hangsúlyozta, hogy fokozottabban kell fellépni ez ellen, a hatóságoknak, a közösségi platformoknak és a felhasználóknak együtt kell működniük annak biztosítása érdekében, hogy a történelmi tények ne torzuljanak el, és felhívta a figyelmet a történelemoktatás fontosságára.

„Európa csak akkor lehet virágzó, ha zsidó közössége és más kisebbségei békében és harmóniában élhetnek” – mondta.

Köves Slomó szerint nincs értelme a sötétségre emlékezni önmagában a sötétségért

Forrás: pestihirlap.hu

2021. január 27. Áder János köztársasági elnök a budavári zsinagógában gyűjtött gyertyát szerdán, a holokauszt áldozatainak nemzetközi emléknapján.

A megemlékezésen Köves Slomó, az Egyesült Magyarországi Izraelita Hitközség vezető rabbija arról beszélt: a *“sötétségre emlékezni önmagában a sötétségért”* nincs értelme. Az emlékezés célja a zsidó hagyomány szerint az, hogy *“mi is reményt, erőt tudjunk meríteni”*

belőle – mondta. Felidézte a váci Meizles főrabbi történetét, akit 1944 tavaszán tisztelők szerettek volna elbűjtatni, de ragaszkodott ahhoz, hogy a közösségével maradjon.

forrás: pestihirlap.hu

Így került az auschwitzi táborba, ahol azzal kellett szembesülnie, hogy azok többsége, akikért vállalta, hogy elhurcolják, már nincs életben.

Gulyás Gergely, a Miniszterelnökséget vezető miniszter szerdán a közösségi oldalán megosztott videóban azt mondta, Magyarország ma képes megvédeni a magyar zsidóságot, a kormány védi az emberi méltóságot, biztosítja a vallásszabadságot, és támogatja a magyar zsidóságot kulturális identitásának megőrzésében és megerősítésében.

Jákov Hadasz-Handelszman, Izrael budapesti nagykövete angol nyelvű videójában úgy vélekedett: 76 évvel a háború vége után aggodalomra ad okot, hogy a megemlékezés esetleg pusztá közhellyé válik. Egyesek inkább politikai korrektségből elevenítik fel az eseményeket, és kevésbé törekszenek arra, hogy valóban átérezzék a múlt fájdalmát – hangoztatta.

Az ENSZ 2005-ben a holokauszt nemzetközi emléknapjává nyilvánította január 27-ét. Ezen a napon szabadították fel a legnagyobb második világháborús megsemmisítő táborát Auschwitz-Birkenauban. A náciok milliókat gyilkoltak meg koncentrációs táboraikban. Többségük zsidó volt, de áldozataik között ugyanúgy megtalálhatóak romák, fogyatékosok, homoszexuálisok és másként gondolkodók.

Megbirkózik-e a Facebook a holokauszt-tagadással?

Forrás: neokohn.hu, jta.org, tev.hu, eu.usatoday.com

2021. január 27-29. A Facebook új funkciót vezet be a holokauszttagadás ellen. Azok, akik a holokausztra keresnek rá a Facebookon, ezentúl ajánlást kapnak, hogy látogassanak meg egy népirtásról szóló weboldalt, amelyet a Zsidó Világkongresszus és az

UNESCO (az ENSZ Oktatási, Tudományos és Kulturális Szervezete) hozott létre – írja a *JTA*.

A szerdai Nemzetközi Holokauszt Emléknaptól kezdődően a felhasználók egy “Tanulás a holokausztról” feliratú szövegdobozt fognak látni, ha a holokauszttal kapcsolatos kifejezésekre keresnek rá.

forrás: jta.org

“A holokauszt 6 millió zsidó szisztematikus üldöztetése és legyilkolása volt, valamint más kirekesztett csoportoké. A népirtást a náciok és kollaboránsaik követték el a második világháború idején” – írja a szövegdoboz. “A holokauszt megismerése megelőzheti későbbi tömeggyilkosságokat és más, vallási, faji, vagy más különbségen alapuló gyűlölettől vezérelt cselekményeket.”

A szövegdobozban szintén található egy link, amely az aboutholocaust.org-hoz vezet, melyet a Zsidó Világkongresszus és az UNESCO üzemeltet.

Ronald Lauder, a Kongresszus elnöke elmondta, hogy az új eszközzel felvehetik a harcot a fiatalság holokauszttal kapcsolatos tudatlansága ellen. Egy tavaly őszi kutatás szerint a Z generáció komoly ismerethiánnyal rendelkezik a témában – 11 százalékuk szerint például a zsidók okozták a holokausztot.

Ez elvileg az idej, január 27-i holokauszt emléknap óta kellene, hogy működjön. Alapítványunk tapasztalata azonban az, hogy semmi sem látható az ilyen témájú kereséseinkkor, a közlés dacára tehát továbbra sem látható a „Tanulás a holokausztról” feliratú szövegdoboz – írja a tev.hu.

A USA Today minapi írásából pedig egyértelműen kiderül: több mint három hónappal Zuckerberg látványos bejelentése óta továbbra is található holokauszttaga-

dó tartalom a Facebookon. A lap idézi az antiszemitizmust monitorozó amerikai zsidó szervezet, az Anti Defamation League (ADL) legújabb jelentését, amely megvizsgálta, hogyan birkózik meg a tíz vezető közösségi médiaplatform a holokausztagadás, illetve az antiszemitizmus problémájával. A jelentésből kiderül, hogy legrosszabbul a Facebook és az Instagram teljesít e téren.

A Facebook így egyebek között csak ak-

kor volt hajlandó levenni egy, a holokauszt „hazugságát” hirdető antiszemita videót és egy „holokauszt-revizionista” zárt csoportot, amikor a USA Today kifejezetten rákérdezett a cégnél ezekre. Ugyanakkor a lapnak megerősítették, hogy a jövőben fokozott erővel tisztítják meg a platformot az ilyen jellegű tartalmaktól, és „a világ minden országában ki fogjuk kényszeríteni az ilyen gyűlöletkeltő hazugságok tiltását.”

A TETT ÉS VÉDELEM ALAPÍTVÁNY HIVATALOS ELJÁRÁSBAN KEZDEMÉNYEZETT ÜGYEI

23

Ebben a hónapban új eljárást nem kezdeményezett Alapítványunk és korábbi eljárásainkkal kapcsolatban sem kaptunk értesítést.

A HÓNAP KRÓNIKÁJA

Az alábbi táblázatban a jelentésben található összes esetet, eseményt kronologikus sorrendben mutatjuk be. A *Kategória* rubrika megmutatja, hogy az adott eseményről a jelentés melyik részében számoltunk be bővebben.

Sorszám	Dátum	Esemény	Kategória
1.	január 1.	Köves Slomó: Különösen veszélyes a Jobbikkal való összefogás	Közösségi hírek, reakciók
2.	január 7.	Antiszemita fenyegetés az Instagramon	Antiszemita gyűlöletcselekmények – Fenyegetés
3.	január 7.	Szalay-Bobrovicz Vince: Az antiszemitizmus kérdése a baloldal számára taktikai-politikai kérdéssé silányodott	Hírek és vélemények a magyarországi antiszemitizmusról
4.	január 8.	Antiszemita képmegosztás a Facebookon	Antiszemita gyűlöletcselekmények – Gyűlöletbeszéd
5.	január 11-12.	Antiszemitizmus elleni kézikönyvet tett közzé az Európai Bizottság	Egyéb hírek
6.	január 13-15.	Emléktáblát avattak a Maros utcai nyilas vérengzés áldozatainak emlékére	Egyéb hírek
7.	január 17.	Jakab Péter a gyűlölködés veszélyeire figyelmeztetve emlékezett a budapesti gettó felszabadulására	Egyéb hírek
8.	január 26.	Az ENSZ főtitkára is a Covid-19 miatti antiszemitizmus növekedéséről beszélt	Egyéb hírek
9.	január 26.	Az Európai Unió antiszemitizmus elleni stratégiát készít	Egyéb hírek
10.	január 26-29.	Facebookon "judapestezett" a Mi Hazánk Mozgalom békési képviselője	Antiszemita gyűlöletcselekmények – Gyűlöletbeszéd
11.	január 27.	Köves Slomó szerint nincs értelme a sötétségre emlékezni önmagában a sötétségért	Egyéb hírek
12.	január 27-28.	Éles vitát váltott ki Lukácsi Katalin politikus holokausztmegemlékezése	Közösségi hírek, reakciók
13.	január 27-29.	Megbirkózik-e a Facebook a holokauszttagadással?	Egyéb hírek
14.	január 28.	Meglepő fordulat: újraindul a nyomozás a leányfalui SS-zászló ügyében	Hivatalos és civil reakciók
15.	január 31. - február 3.	Toroczkai újabb antiszemita uszítása	Antiszemita gyűlöletcselekmények – Gyűlöletbeszéd

KAPCSOLAT ÉS TÁMOGATÁS

A Tett és Védelem Liga, mint európai szervezet helyi partnerekkel együttműködésben végzi munkáját. Magyarországi partnere a Tett és Védelem Alapítvány, amely zsidó szervezetek civil kezdeményezése és a zsidó tradíciókat követve kész határozott lépéseket tenni az egyre inkább elharapódzó antiszemita jelenségek visszaszorításáért.

Amennyiben bárkit vélt vagy valós zsidósága miatt bántalmazás vagy antiszemita inzultus ért, ne hallgasson, jelezze felénk, hogy az arra kijelölt csatornákon továbbítsuk az intézkedésre rendelt szervekhez!

Bejelentéseket az alábbi lehetőségek bármelyikén fogad az Alapítvány:

FORRÓDRÓT (+36 1) 5 1 00 000

Tett és Védelem Alapítvány honlapján: www.tev.hu/forrodrot
és Facebook-oldalán: www.facebook.com/tev-tett-es-vedelem-alapitvany

A Tett és Védelem Alapítvány munkája csak akkor lehet sikeres, ha sokan osztoznak azon elkötelezettségünkben, hogy megteremtjük a sérelmet elszenvedettek számára a tisztességes eljáráshoz való jogot, ezért arra kérjük, egyéni felajánlásával segítse az Alapítvány munkáját!

Adományát az alábbi bankszámlaszámon juttathatja el az Alapítványhoz:

13597539-12302010-00057157

A Tett és Védelem Alapítvány elérhetőségei:

Cím: 1082 Budapest, Baross utca 61.

Tel: +36 1 267 57 54, +36 30 207 5130

<http://www.tev.hu>, info@tev.hu

FELHASZNÁLT IRODALOM

2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről.

http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1200100.TV (utolsó letöltés: 2013.07.10.)

Anti Defamation League (ADL). 2012. 2011 Audit of Anti-Semitic Incidents.

CEJI, 2012. Tegyük láthatóvá a gyűlölet-bűncselekményeket! Nézzünk szembe a tényekkel! Útmutató a gyűlölet-bűncselekmények és előítélet motiválta incidensek monitorozásához. Facing Facts! projekt.

Chakraborti, Neil és Garland, Jon. 2009. Hate Crime. Impact, Causes and Responses. London: SagePublications.

Community Security Trust (CST). 2013. Antisemitic Incidents Report 2012.

Levin, Jack és McDevitt, Jack. 1999. Hatecrimes. In Encyclopedia of Violence, Peace and Conflict. szerkesztette Lester Kurtz, 89–102. San Diego: Academic Press.

OSCE/ODIHR. 2009a. Hate Crime Laws. A Practical Guide. Varsó: OSCE/ODIHR.

OSCE/ODIHR. 2009b. Preventing and responding to hate crimes. A resource guide for NGOs in the OSCE region. Varsó: OSCE/ODIHR.

Perry, Barbara. 2001. In the Name of Hate. Understanding Hate Crimes. New York: Routledge.

Társaság a Szabadságjogokért (TASZ). 2012. Gyűlöletbűncselekmények áldozatainak. Tájékoztató Kiadvány. Budapest: TASZ.

IMPRESSZUM

Kiadó: Tett és Védelem Liga,
Szalai Kálmán titkár

Szerkesztők: Nádasi Krisztián vezető kutató,
Brüsszel Intézet Kutatási és Incidenskövető Csoport
Dr. Bodó Kristóf ügyvéd, a Tett és Védelem Alapítvány
és a Brüsszel Intézet jogi képviselője
Bodó Gábor kutató, Brüsszel Intézet
Monitoring Csoportjának tagja
Tóth Gábor kommunikációs szakértő

Támogatás: Bodnár Dániel filozófus,
Tett és Védelem Liga Elnöke
Andrew Srulewitch igazgató, ADL

A kiadó köszönetét fejezi ki Dr. Kovács András szociológusnak,
a CEU professzorának a biztatásért és segítő tanácsokért.

A kiadó köszöni az áldozatvállalást azon önkénteseknek, akik szakértő
irányítás mellett hónapok óta szünet nélküli munkával segítették a
jelentés létrejöttét.

A jelentés egészének és bármely részletének felhasználása kizárólag
a kiadó írásos beleegyező nyilatkozatának birtokában engedélyezett a
forrás pontos megjelölésével.

2021 Budapest

TETT ÉS VÉDELEM LIGA

1040 Brüsszel, Rue de Froissart 109.
<http://www.apleu.org>

